

Öne Çıkan Düzenlemeler (24 Şubat – 2 Mart 2022)¹

- 1. Mevduat ve Katılma Hesaplarının Kur Artışlarına Karşı Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkan Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.** Finansal istikrara katkı sağlanması, TL cinsinden tasarrufların özendirilmesi ve TL yatırımcılarının korunması amaçlanan düzenlemeye göre, uygulamadan, Türkiye'de yerleşik gerçek kişiler (yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek kişiler) faydalanabilecek. Birden fazla kez yararlanılması mümkün olacak uygulamada alt/üst limit bulunmayacak. Karar kapsamındaki desteklerden faydalanabilmek için hesaplar, Türk lirası cinsinden olacak. Kur korumalı TL vadeli mevduat ve katılma hesapları, 21 Aralık 2021 ile 31 Aralık 2022 döneminde açılabilir ve hesapların vadeleri 90 günden kısa ve 370 günden uzun olmayacak. Vade başı ve vade sonu kur, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) konuya ilişkin hazırlayacağı uygulama talimatıyla belirlenecek. Faiz ve kar payı oranı, asgari faiz oranı TCMB tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo faiz oranının altında olmayacak, azami faiz oranı ise asgari faiz oranını 300 baz puandan fazla aşamayacak. Ödeme, vade sonunda mevduat sahibine anapara ve faiz ödemesi aynı gün içinde yapılacak. Vade sonu kuru vade başı kurundan düşük ise kur farkı ödemesi yapılmayacak. Uygulama talimatı, kararda belirlenen usul ve esasların ayrıntıları ile TCMB'nin bankalara yapacağı ödemeler ve kur farklarının hesaplanmasına ilişkin TCMB tarafından uygulama talimatı hazırlanacak.²
- 2. Fiyat İstikrarı Komitesi'nden 7 karar çıktı.** Fiyat İstikrarı Komitesi'nin Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati başkanlığında düzenlenen üçüncü toplantısında, işletmelerin denetlenmesine ve haksız fiyat belirleyenlere cezai müeyyidelerin uygulanması ile vatandaşların alım gücünün desteklenmesine yönelik uygulamalar gibi bir dizi kararlar alındı. Hazine ve Maliye Bakanlığında yapılan yazılı açıklamada, komite tarafından söz konusu gündeme ilişkin alınan şu kararlara yer verildi:
 - Enflasyon ile mücadelenin, tüm kurumlarımız tarafından bütüncül bir bakış açısıyla önceliklendirilmesine,
 - Bakanlıklarımızla koordinasyon içerisinde, işletmelerin denetlenmesine ve ürün ile hizmet satışlarında piyasa gerçekleriyle uyuşmayan haksız fiyat belirleyenlere cezai müeyyidelerin uygulanmasına,
 - Mali disiplinden taviz vermeden yönetilen-yönlendirilen fiyatlar vasıtasıyla vatandaşlarımızın alım gücünün desteklenmesine yönelik uygulamaların sürdürülmesine,
 - Rusya Federasyonu ile Ukrayna arasında yaşanan gelişmelerin olası yansımalarını etkin şekilde yönetebilmek ve başta hububat ve yağlı tohumlar olmak üzere gıda ve ham madde arz güvenliğinin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla üretim aşamasından yurt içi satış ve dış ticaret dahil tüm ticari aşamalarda gerekli tedbirlerin vatandaşlarımızın lehine uygulanmasına,
 - Yaygın perakende zincirlerinde ürün ve şube bazlı fiyatların dijital platformlarda açık veri olarak yayınlanması yoluyla adil ve serbest rekabetin sürekliliğinin izlenebilmesi ve

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Mevduat ve Katılma Hesaplarının Kur Artışlarına Karşı Desteklenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5206), Resmi Gazete, Sayı: 31760. (24 Şubat 2022). Erişim adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/02/20220224-27.pdf>

tüketicilerin bilgiye kolay erişiminin sağlanması için ilgili Bakanlıkların gerekli çalışmaları yapmasına,

- Başta enerji olmak üzere, tüm kaynakların verimli kullanılmasına yönelik işletmelerimize sunulan desteklerin artırılmasına,
- Kamudaki tasarruf tedbiri uygulamalarının sıkı bir şekilde takip edilmesine karar verilmiştir.³

3. Hazine ve Maliye Bakanlığı, “Rusya-Ukrayna Arasında Yaşanan Son Dönemdeki Gelişmeler ve Olası Yansımalarına İlişkin Basın Duyurusu” başlıklı bildiri yayımladı. Rusya – Ukrayna arasındaki gerilimle beraber kademeli olarak yükselişe geçen döviz kurları nedeniyle, Hazine’den yapılan açıklamada vatandaşa TL’ye güvenmelerini ve riskli pozisyon almamalarını öneren bir duyuru yapıldı. Duyuruda, Rusya Federasyonu’nun Ukrayna’ya askeri müdahalesi kapsamındaki gelişmelerin yakından izlendiği, uluslararası alanda yaşanan bu gelişmelerin olası ekonomik ve finansal etkilerinin; tarım, turizm, dış ticaret, enerji ve müteahhitlik dahil her boyutuyla, ilgili Bakanlıklarla da istişare içinde takip edildiği ve tüm tedbirlerin kararlılıkla alınacağı belirtildi. Ayrıca, son iki ayda Türk Lirasını güçlendirmek için önemli politikaların uygulamaya konulduğuna değinilerek, uluslararası finansal piyasalarda bu gerginliğin neden olduğu oynaklıklara karşı vatandaşların Türk Lirası ve Türk Lirası cinsi varlıklara olan güveninin devam etmesinin ve riskli pozisyonlar almaktan kaçınmalarının her açıdan önemli olduğu vurgulandı.⁴

4. Rusya ve Ukrayna arasındaki savaş nedeniyle yaşanan olağanüstü durumdan dolayı Tarım ve Orman Bakanlığı, Türkiye’de gıda arz güvenliğinin sağlanması ve gıda ürünlerine erişiminde sorun yaşanmaması amacıyla zeytinyağı, fasulye ve kırmızı mercimek ihracatına kısıtlama getirdi. Tarım Bakanlığı’ndan yayımlanan genelgede 27.01.2022 tarihli ve 317332 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Bazı Tarım Ürünlerinin İhracatına İlişkin Tebliğ (İHRACAT: 2022/1)”de belirtilen ürünlerin ihracatında gerektiğinde dönemsel düzenlemeler yapmada Bakanlığın yetkili olduğu belirtilen açıklamada, “Karadeniz havzasında yaşanan olağanüstü durum nedeniyle ülkemizde gıda arz güvenliğinin sağlanması ve gıda ürünlerine erişiminde sorun yaşanmaması amacıyla tedbir alınmasına ihtiyaç duyulmuştur.” denildi.⁵

5. İş Bankası, 4,5 milyar TL olan sermayesini bedelsiz olarak 10 milyar TL’ye çıkarılması işlemleri için genel müdürlüğe yetki verdi. İş Bankası, Kamuyu Aydınlatma Platformu’na (KAP) yaptığı açıklamada yüzde 122’lik bedelsiz sermaye artışı işlemleri için genel müdürlüğe yetki verildiğini duyurdu. Açıklamada, 25 Şubat tarihli yönetim kurulu toplantısında bankanın 10 milyar TL olan kayıtlı sermaye tavanı içerisinde ödenmiş 4,5 milyar TL sermayesinin, 5,5 milyar TL artırılarak 10 milyar TL’ye yükseltilmesine, artışın tamamının olağanüstü yedek akçelerden karşılanarak, ortaklarımıza bedelsiz kaydi pay olarak verilmesine karar verildiği belirtildi.⁶

³ Hazine ve Maliye Bakanlığı Basın Açıklaması (1 Mart 2022). Erişim adresi: <https://twitter.com/HMBakanligi/status/1498795188713631749>

⁴ Hazine ve Maliye Bakanlığı “Rusya-Ukrayna Arasında Yaşanan Son Dönemdeki Gelişmeler ve Olası Yansımalarına İlişkin Basın Duyurusu” (24 Şubat 2022). Erişim adresi: <https://www.hmb.gov.tr/haberler/rusya-ukrayna-arasinda-yasanan-son-donemdeki-gelistmeler-ve-olasi-yansimalarına-iliskin-basin-duyurusu>

⁵ Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü. İhracat Kısıtlaması (Fasulye, Mercimek, Dökme Zeytinyağı). (26 Şubat 2022). Erişim adresi: <https://www.verginet.net/Dokumanlar/2022/2022-72-Gumruk.pdf>

⁶ Kamuyu Aydınlatma Platformu. Türkiye İş Bankası A.Ş. Sermaye Artırımı - Azaltımı İşlemlerine İlişkin Bildirim (25 Şubat 2022). Erişim adresi: <https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1004699>

- 6. Görevli tedarik şirketlerinin EÜAŞ'den elektrik teminine ilişkin kurul kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.** Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun (EPDK) konuya ilişkin kurul kararına göre, görevli tedarik şirketleri, son kaynak tedariki kapsamındaki tüketiciler için 4'üncü tarife uygulama döneminin kalan süresi boyunca temin edeceği elektriğin takvim yılı bazında yüzde 50'sinden az olmamak kaydıyla yüzde 90'ına kadar olan miktarını Elektrik Üretim AŞ'den (EÜAŞ) temin edebilecek.⁷

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), mesken abonelerine belli bir miktara kadar daha düşük fiyattan elektrik satışının getireceği mali yükün kimin tarafından nasıl üstlenileceğini netleştirdi. Ocak-Şubat döneminde düşük fiyattan satışın yükü görevli tedarik şirketlerinin bilançosuna zarar olarak yansırken, EPDK bu şirketlerin daha düşük bir maliyetle elektrik bulabilmeleri için, talep edecekleri elektriğin en az yarısını Elektrik Üretim A.Ş.'den (EÜAŞ) almaları şartını getirdi. Böylece konut elektriği tüketimine uygulanan sübvansiyonun yükü, devletin elektrik üretim şirketi EÜAŞ'ın üzerinde bırakılmış oldu. Yeni uygulama ile EÜAŞ bilançosuna ortaya çıkacak zarar ise Hazine tarafından kapatılacak.

- 7. Tapuda zeytinlik olarak kayıtlı alanlarda elektrik ihtiyacını karşılamak üzere yürütülen madencilik faaliyetlerine izin verilebilecek.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın maden yönetmeliğindeki değişiklik kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı. Maden Yönetmeliğindeki değişikliklerle, ülkenin elektrik ihtiyacını karşılamak üzere yürütülen madencilik faaliyetlerinin, tapuda zeytinlik olarak kayıtlı olan alanlara denk gelmesi ve faaliyetlerin başka alanlarda yürütülmesinin mümkün olmaması durumunda, madencilik faaliyeti yürütecek kişinin faaliyetlerin bitiminde sahayı rehabilite ederek eski hale getireceğini taahhüt etmesi şartıyla, zeytin sahasının madencilik faaliyeti yürütülecek kısmının taşınmasına, sahada madencilik faaliyetleri yürütülmesine ve bu faaliyetlere ilişkin geçici tesisler inşa edilmesine kamu yararı dikkate alınarak Bakanlıkça izin verilebilecek.⁸

- 8. Meskenler ile tarımsal sulamada kullanılan elektriğin KDV'sini yüzde 18'den yüzde 8'e düşürüldü.** Yeni yıl itibarıyla elektriğe mesken, sanayi ve ticarethane abone grupları için vergi ve fonlar dahil ortalama yüzde 52 ile yüzde 130 arasında değişen oranlarda gelen zamda değişikliğe gidildi. 1 Mart'tan itibaren geçerli olacak bu değişiklik; meskenler ile tarımsal sulamada kullanılan elektriğin KDV'sini yüzde 18'den yüzde 8'e düşürüldü ve meskenlerdeki düşük düşük tarife sınırı da günlük 8 kilovat saate, aylık 240 kilovat saate yükseltildi. Böylece tüketimine göre faturalarda net yüzde 8 ile yüzde 14 oranında bir indirim sağlanmış olması ve mesken abonelerinin yıllık 7 milyar lira daha az fatura ödemesi beklenmektedir. Uygulama mesken abonelerinin yüzde 81'ini, yani yaklaşık 32 milyon aboneyi kapsamaktadır. Ayrıca, kademe uygulaması ticarethane statüsündeki aboneleri kapsayacak şekilde genişletildi. Ticarethane statüsündeki elektrik abonelerinin günlük 30 kilovat saate, aylık 900 kilovat saate kadar tüketimi olan ilk dilimine yüzde 25 indirim uygulanacak. Bu şekilde esnaf ve sanatkarların da yıllık 7 milyar lira daha az fatura ödemesini sağlanacak. Bu düzenleme de ticarethane abonelerinin %91'ini, yani yaklaşık 6 milyon 315 bin aboneyi kapsamaktadır.⁹

⁷ Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 24/02/2022 Tarihli 10814 Sayılı Kararı, Resmi Gazete, Sayı: 31762. (24 Şubat 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/02/20220226-7.pdf>

⁸ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından: Maden Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 31765. (1 Mart 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/03/20220301-11.htm>

⁹ EPDK Basın Açıklaması, 1 Mart 2022. Erişim adresi: <https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/17/basin-odasi#>

9. **Tarım ve Orman Bakanlığı Tarafından Yürütülecek Olan “Tarımda Ekonomik Fırsatların Desteklenmesi (PEPA)” Projesi Kapsamında Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere Yönelik Olarak Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) ile İmzalanan Hibe Sözleşmesi Resmi Gazete’de yayımlandı.** Hibe tarafından finanse edilen PEPA projesiyle; Gaziantep ve Adana’daki Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler (GKAS) ve ev sahibi toplulukların teknik eğitimler yoluyla tarımsal yeterlilik bakımından kapasitelerinin artırılması, GKAS’ların sosyo-ekonomik entegrasyonunun kolaylaştırılması ve yerel ekonomik istikrar ile büyümeye katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Ayrıca, proje kapsamında, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı’nın (TOB) tarımsal veri tabanı ile entegre dijital bir modülün tasarlanarak kayıtlı istihdam sisteminin teşvik edilmesi de hedeflenmektedir.¹⁰
10. **Yeni teşvik kapsamında, işletmelerin kendi tüketimleri için yapacakları lisanssız enerji yatırımlarına en az 4. Bölge teşviki sağlanacak.** Resmi Gazete’de yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar değişikliği ile lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücüyle sınırlı olmak kaydıyla güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik üretilmesine yönelik yatırımların faiz veya kar payı desteği hariç olmak üzere en az 4’üncü Bölge’deki desteklerden yararlanmasının önünün açıldığı ve yatırımcıların, yatırımın bulunduğu yere bağlı olarak 5 ve 6’ncı Bölge teşviklerinden de faydalanabileceği ifade edildi.¹¹
11. **Nükleer Düzenleme Kanun teklifi Meclis’e sunuldu; nükleer tesislere sigorta zorunluluğu geliyor.** Barışçıl kullanım ilkesi esas alınarak nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin iyonlaştırıcı radyasyonun olası zararlı etkilerinin korunmasına yönelik uygulanması gereken ilke ve esaslar ile tarafların sorumluluklarının çerçevesini çizen, düzenleyici yetkiye sahip Nükleer Düzenleme Kurumu’nun yetki ve sorumluluklarını belirleyen Nükleer Düzenleme Kanun teklifi Meclis’e sunuldu. Nükleer enerji ve nükleer maddelerle ilgili herhangi bir faaliyeti yürütecek gerçek veya tüzel kişiler, Türkiye’nin taraf olduğu nükleer güvence ile ilgili uluslararası anlaşma ve sözleşmelere uymakla yükümlü olacak. 29 maddeden oluşan kanun teklifine göre, Nükleer Düzenleme Kurumu’ndan sadece Türk vatandaşları veya Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre kurulmuş tüzel kişiler lisans alabilecekler. Radyoaktif maddelerin ihracatı, ithalatı, taşınması, transit geçirilmesi, teknolojinin ihracatı ve ithalatı için kurumdan izin alınması zorunlu olacak. Kanun kapsamındaki faaliyetler ve yetkilendirilen kişiler kurumun denetimine tabi olacak. Türkiye Cumhuriyeti’nin egemenlik alanı dışında yürütülen bir faaliyet sırasında ortaya çıkmış olan radyoaktif atıklar Türkiye’ye sokulamayacak. Türkiye’de yapılan faaliyetler sonucunda ortaya çıkan radyoaktif atıklar Türkiye Enerji Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) tarafından bertaraf edilecek. Yetkilendirmeye tabi bir faaliyet sırasında radyoaktif atık üreten kişiler radyoaktif atık yönetimi özel hesabına, nükleer tesis, radyasyon tesisi ve radyoaktif atık tesislerini işletmek için yetkilendirilen kişiler ise işletmeden çıkarma özel hesaplarına katkı payı ödemesi yapacaklar.¹²

¹⁰ Milletlerarası Sözleşme: Tarım ve Orman Bakanlığı Tarafından Yürütülecek Olan “Tarımda Ekonomik Fırsatların Desteklenmesi” Projesi Kapsamında Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere Yönelik Olarak Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) ile 9 Şubat 2022 Tarihinde İmzalanan Hibe Sözleşmesi. Resmi Gazete, Sayı:31762. (26 Şubat 2022) Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/02/20220226-0.pdf>

¹¹ Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından: Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2022/1). Resmi Gazete, Sayı: 31760. (24 Şubat 2022). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/02/20220224-20.htm>

¹² TBMM, Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (24 Şubat 2022). Erişim adresi: <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-4222.pdf>